



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Theodōritu Episkopu Kyru Kai Eyagriu Scholastiku
Ekklesiastikē Istorìa, Eklogai Apo Tōn Istorion
Philostorgiu Kai Theodōru**

Theodoretus <Cyrrhensis>

Mogvntiae, 1679

XXI. De fraudulenta machinatione Eusebii & sociorum ejus adversus
Eustathium Episcopum Antiochenum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14162

μὴ γὰρ ἐπερχέσθαι τότε, καθὼς αὐτὸς ἐπόθει, ἅπαν ὅτι ἐν κακῶν ἐπὶ τῷ αὐτῷ διανοίας ἀποκρυπτόμενος. ἀλλὰ πρῶτον, ἵνα τὰ λοιπὰ τῶν τε σκαυότων ὡς ὦν, τί μάλιστα μὲν θεογονίαι, ὅν τῆς ἀνοίας ἔχῃ κοινωνόν, διεπέξατο, ἀκρίτως ὡς ἀκαλῶν. ἀλέξανδρος τινὰς τῶν ἡμετέρων πίστεως ἀναχωρήσαντας, ἐλαύθη κεκελεύθη ἄποσταλῆναι, ἐπειδὴ διὰ τῆς τέτων ὑποηρεσίας ὅτ' ἀνοίας διηγήρετο πυρρός. ἀλλ' ἔτοι οἱ καλοὶ τε καὶ ἀγαθοὶ ἐπίσκοποι, ὡς ἀπαξ ἢ τῆς συνόδου ἀλήθεια ὡς μέγιστον τέρηκός, ἢ μόνον ἐκείνης ἐδέξατο καὶ παρ' ἐαυτοῖς ἠσφαλίσατο, ἀλλὰ ἔκνοιων ἠσαν αὐτοῖς τῆς τῶν τρέπων κακοποιίας. διὰ τὸ τοῦτο ὡς ὅτι ἀχαίριτες τέτες ἐκεῖνα πρῶτα ἀρπαγέντας γὰρ αὐτὸς ἐκέλευσε ὡς πορρωτάτα ἔξορισθῆναι. καὶ ὑμετέρενοι, ὡς τὸν θεὸν ἐκείνη τῆς βλάβης, ἢ πάντως ἢ γεγενησθεσθεσθε, καὶ εἶναι πρῶτα, καὶ διαπέξατο. ἔως ἑποικίους ἀγῶνι, τε καὶ ὁρθόδοξος καὶ φιλανθρώπου ἐχόντες χαιρομεν. εἰς ἡμετέρας μνήμων τῶν λυμένων ἐκείνων ἢ πρὸς ἑπαινον ἀπεροῖσθαι ἔξορισθῆναι τολμήσας, ὡς ἀκαλῶν τῆς ἰδίας τόλμης διὰ τῆς τε θεοραποῖσθαι τεθεσθε, τῆς ἐν ἐμῷ, ἐνεργείας ἀνασταλίσει. ὁ θεὸς ὑμᾶς διαφυλάξῃ ἀδελφοὶ ἀγαπητοί. τότε μὴ ἐνέτοι καθερέθησαν, καὶ τῶν πόλεων ἔξορισθῆσαν. καὶ τὴν μὴ νικησθεσθε ἀμφοῖν ἐπιστάθη. τὴν ἡνίκαιαν χεῖρας. ἀλλὰ πάλιν ταῖς ἔξορισθαι χεῖρας ἀμφοῖν μηχαναῖς, καὶ τὴν βασιλείας φιλανθρώπου ἐφόδιον ἔξορισθαι ἐνεργείας, ἀνεπαλάσσαντε καὶ τὴν ὡς ἔρασαν δυναστείαν ἀπέλασαν.

Κεφ. κα'.

Περί τῆς ἐπιτομῆς ἢ τῆς ἀποκρυφιστικῆς καὶ τῆς ἀποκρυφιστικῆς ἐπιτομῆς καὶ τῆς ἀποκρυφιστικῆς ἐπιτομῆς καὶ τῆς ἀποκρυφιστικῆς ἐπιτομῆς.

Ὁ Δεῦρος ἐπιτομῆς, ὡς ἠδὲ ἐφύω, καὶ τὴν κωνσταντινικὴν ἐπὶ τῆς πλείονος ἐπιλαβομένης δυναστείας, καὶ ἐκείνης ὡς βασιλείας φοιτῶν, καὶ τὴν παρρησίαν ἐκείνης συχνοῦσθαι συνείας λαβῶν, τὰς καὶ τῶν τῆς ἀληθείας ὡς μαχων κατεσκόλασε μηχαναῖς. καὶ πρῶτον ἡμῶν ἐκείνης τῆς ἐρροσολύμων θείας σκηψάμενος, καὶ ταύτη τὸν βασιλεῖα βυκολίνας, ὡς τὸ πολυδρόμην τῆς οἰκοδομίας ἐργον ὁ νόμος, καὶ πλείους ἐκείων ἀπῆρε τιμῆς, τῆ

sum habebat. Sed ut alia improbitatis illius facinora prætermittam, quid nuper unâ cum Theogonio dementiae suae locio admiserit, quæso accipite. Alexandrinos quosdam qui à nostra fide desciverant, istuc abduci præceperam, propterea quod eorum operâ ac ministerio, discordiæ fax excitabatur. Verum isti egregii scilicet Episcopi, quos synodi clementia ad agendam penitentiam servaverat, non solum istos susceperunt, & apud se tuto degere iusserunt, sed etiam malitiæ illorum socios se ac participes adjunxerunt. Quamobrem adversus ingratos istos id agere decrevi. Abreptos videlicet quam longissime deportari iussi. Vestrum nunc est, ea fide in Deum oculos mentis conjicere, in qua vos semper fuisse constat, & esse decet: & efficere ut gaudeamus puros, orthodoxos atque benignos Episcopos nacti. Si quis vero mentionem illarum pestium facere, aut in laudem eorum temere excitari præsumpserit, statim operâ famuli Dei, hoc est nostri, audacia ejus comprimetur. Divinitas vos servet, fratres dilectissimi. Isti ergo eo tempore depositi & ex civitatibus suis ejecti fuere. Et Nicomediæ quidem Episcopatum Amphion; Nicææ vero Chrestus regendum suscepit. Sed cum denuo consuetas artes & machinas adhibuissent, & Imperatoris clementia ad fraudem faciendam abusi essent, pugnam redintegrarunt, & pristinam potentiam suam receperunt.

CAP. XXI.

De fraudulenta machinatione Eusebii & sociorum ejus adversus Eustachium Episcopum Antiochenum.

EUSEBIUS vero Episcopatum quoque Constantinopoleos, ut supra dixi, tyrannica quadam violentia occupavit. Atque ita majorem potentiam nactus, cum Imperatorem adiret de proximo, & ex crebrioribus cum eodem colloquiis fiduciam sumpserit, adversus veritatis propugnatores insidias machinatus est. Ac primum quidem desiderio visendi Hierosolyma flagrare se simulans, Imperatore hac ratione decepto, tanquam ad celeberrimum fabricæ illius opus spectandum, maximo cum honore illinc profectus est, cum Imperator vehicula & reliquum apparatus ei subministrasset.

G ij

Profectus est una cum illo etiam Theogonius Episcopus Nicæ, pessimorum eius consiliorum socius & participes, ut superius diximus. Qui cum Antiochiam venissent, amicitiam speciem preferentes, summo cultu atque honore excepti sunt. Veritatis enim defensor, magnus ille Eustathius, omnem illis fraternam charitatem exhibuit. Inde cum ad sacra loca pervenissent, & eos qui idem cum ipsis sentiebant, vidissent, Eusebium videlicet Cæsariensem, Paphroditum Scytopolitum, Actium Lydæ, Theodotum Laodicæ: & alios Ariana labe contaminatos: consilium suum eis aperit, & unam cum illis Antiochiam contendunt. Et aliorum quidem adventus causa prætexebatur, ut Eusebium honorifice deducerent: sed revera bellum adversus veritatem occulte parabatur. Conducta enim muliercula quadam que ex corporis sui pulchritudine questum faciebat, cum ei persuasissent, ut linguæ suæ ministerium ipsis locaret, ad Concilium conveniunt. Dein aliis omnibus exire iussis, miseram illam mulierem introducunt. Illa infantem uberibus suis admotum ostendens, illum ex Eustathii concubitu concepisse se ac peperisse dixit, & impudenter vociferabatur. Eustathius vero qui hanc calumniam adversus se concinnatam esse evidenter sciret, mulierem si quem haberet hujus facinoris conscium in medium proferre jubet. Cumque illa neminem objecti criminis testem habere se diceret, æquissimi iudices jusjurandum ei detulerunt: idque quamvis lex diserte claret, ea que dicuntur, duorum aut trium testimonio confirmari oportere: & Apostolus aperte præcipiat, ne quidem contra presbyterum admittendam esse accusationem absque duobus aut tribus testibus. Verum isti contemptis Divinis legibus, contra tantum vitium accusationem sine ullo teste admiserunt. Itaque cum mulier dicta sua addito jurejurando confirmasset, clamans infantem revera Eustathii esse, statim iudices veritatis studiosi, tanquam adversus adulterum sententiam tulerunt. Porro, cum alii Episcopi aperte contradicerent, veterantque ne Eustathius huic sententiæ acquiesceret: erant enim illic haud pauci, qui Apostolicam doctrinam tuebantur, & totius fraudis prorsus ignari erant: illi qui scenam hanc composue-

A βασιλέως ἀπὸ τῆς ὀρχήματι καὶ τὴν ἀλλῶ ἀπονεύματιος θεραπείαν. σωματῆρε δὲ ἀπὸ καὶ θεογονίος ὀνικαίας, κοινῶς ὄν, ὡς καὶ πρὸς εὐεῖν εἰρήκαμεν, τῶν πονηρῶν βλαβημάτων. ἀφικόμενοι ἰεὶς τὴν ἀνιόχαιαν, καὶ τὸ τῆς Φιλίας ἀπειθέμενοι παρῶπιόν, θεραπείας ἀπήλαυσαν ὅτι μάλιστα πλείους. ὁ γὰρ τῆς ἀληθείας πρέμαχος ὁ μέγας εὐστάθιος, πᾶσαν ἀνιόχαιαν ἀδελφικὴν φιλοφροσύνην προσήνεγκεν. ἐπειδὴ ἡ ἑδὺ ἱερεὺς κατέλαβον τόπας, καὶ ἑδὺ ὁμόφρονος ἐτάσαντο, εὐσεβίον τε τὸν καίσαρα, καὶ τὸν σκυθοπολίτην πατρίφιλον, καὶ τὸν λυδῶν ἀέτιον, καὶ τὸν λαοδικεῖας θεόδοτον, καὶ ἑδὺ ἄλλας ὅσοι τὴν λάβω εἰσεδέξαντο τὴν ἀρετὴν, ἐμήνυσαν τε τὸ τυρδόμενον, καὶ σὺ ἀνιόχαιαν τὴν ἀνιόχαιαν κατέλαβον. καὶ τὸ μὲν πρὸς ἄλλων ἐπιδημίας, προπόμπῃ τιμῆ. τὸ δὲ κατὰ τὸν ὄν, τῆς εὐσεβείας πόλεμῳ γύναιον γὰρ ἱερικόν, τὴν ὥραν ἀπεμπολῆν μισθώσαντες, καὶ τὴν γλώττιαν ἀνιόχαιαν ἀποδοῦν πείσαντες, σιωπῆσαν εἰς τὸ σιωπεῖον. εἴτα τὰς ἄλλας ἀπάντας ἐξω γυναικῶν κατέλαβον, τὸ τεισαθλίον εἰσηγαγον γύναιον. ἡ δὲ παιδίον ὑπόπτητον ὑποδεικνύσα, ἐκ τῆς εὐσταθίου σιωπῆς ἐλεγε τῆτο καὶ σιωπῆσιν καὶ τελοκῆσαι, καὶ ἀναδῆν ἐβόα. ὁ δὲ τῆς συκοφαντίας τὸ προφανές ἐπιστάμεν, εἴτινα ἔχοι τετα σιωπῆσαι, ἀγὰρ εἰς μέσον ἐκέλευσεν. ἐκείνης δὲ μετὰ τὴν ἄρῃαν μάρτυρα τῆς κατηγορίας λεγέσης, ὅρκον προύτειναν οἱ δικαιοτάτοι δικασταί. καίτοι ἔ νόμος διαρρήδην βροῦν, ἵππῃ δύο ἢ τριῶν μαρτύρων εἶναι βέβαια τὰ λεγόμενα. καὶ ἀντικρὺς τὰ ἀποσὸλε κατέδουλος, μὴ ἡ καὶ πρεβυτέρω γνωμένῳ γραφῶν δίχα δύο ἢ τριῶν μαρτύρων προσδέχεται. ἀλλὰ τῶν θείων ἔτοι νόμων κατὰ φρονήσαντες, ἀμάρτυρον καὶ ἀνδρὸς τὸσάτα κατηγοριαν ἐδέξαντο. ἐπειδὴ ἡ οὖς εἶπεν ἐκείνη τὸν ὅρκον προσέθηκε, βροῦσα ἡ μὲν εὐστάθιος τὸ βρέφος εἶναι, ὡς καὶ μοιχῶ λοιπὸν οἱ φιλαλήθεις τὴν ψῆφον ἐξήνεγκαν. τῶν δὲ ἄλλων δεχιστέων. παρήσαν γὰρ οὖς ὀλίγοι καὶ τῶν ἀποσολικῶν ὑπερμαχῆεις δογμάτων, καὶ τὰ τυρδῶν παύσασιν ἀγνοῦντες. παρῶπιός ἀντιλεγόντων, καὶ τὸν μέγαν εὐστάθιον τὴν ψῆφον ἐκείνῳ τὴν ὑπε-

νομον δέξατο καλονόων, προς βασιλέα την Α
ταχίσην. Το δόγμα συνελθόντες απήλθον.
ηπίσταντες αυτον ως αληθινή γραφή, και δι-
καία της καταρέσεως η ψηφου, ως μοιχόν
ομα η τυραννον δελαθηναι πασασκιάζουσι
τον της ευσεβείας η ζωφρονης αγωνιστήν. η
ενείνθου μιν δια της θρακης εις ιλλυρικω πό-
λιν απήχθη.

Κεφ. κβ.

Περί των μετά την έξοδον τῆ ἀγλίους ἀθῆς, κατασάντων ἐν
αὐτοῖς ἐπίσκοπων ἀρετικῶν.

Οἱ τοις πρώτον μὴ ἀπὸ αὐτῶν χρεθόντα-
σιν διλάλιον. τότε ἡ ὀλίγον ἐπιβίω-
σασθαι χρόνον, δυσέβιον μέλαθεναι τὸν πα-
λαιωνὴν θέλησαν. ἐπεὶ ἡ και αὐτὸς δεξέσθουγε
τὴν μελάθειαν, η βασιλίδος διεκώλυσεν, δι-
φρονηον προσέαλοντο, και τετρα ἡ τελεθίσαν-
του, ἐνικαίον ἡδη μῆνας ὀλίγας μὲν τὴν χη-
ροδιαν ἐβίω, πλακενίω της ἐκκλησίας ἐκεί-
νης τὴν προεδριαν παρέδωσαν. πάντες ἡ ὁ-
μοίως τὴν δρεκε λώβου εἶχον ἐγκεχυμυθην.
διατοιστο πλείους τῶν δυσέβων προαιρημέ-
νων, και τῶν ἱερωθῶν, και τῶν πολλῶν, ἐδὲ
ἐκκλησιαστικες καταλελοιπότες συλλόγες,
προς εὐλίως σπηθροίοντο. Δίσα διαντες ἡ ε-
τες ὠνόμαζον ἀπαντες, ἐπεδῆ μὲν τὴν έξοδον
τὴν ἐκείνη σιωήσαν. τὸ μῆντοι τρισάθλιον
ἐκείνο γύναιον, νόσω χαλεπωάτη ἡ μακρο-
τάτη ἀεπεσον, δεξέσθουγε τὴν ἐπιβίω και
τὴν τραγοδιαν ἐγύμνωσεν, ἡ δύο και τεείς,
ἀλλὰ παμπόλιες τῶν ἱερέων τὰ τυρβυθία
διδάξασα. ἔφη γδ ἡ χημάσι τὴν συκο-
φανίαν ἐκείνην τελομηκεναι, και τὸν μῆ-
νοι ὄρκον μὴ πάμπαν εἶναι ψευθῆ. Δίσα θία
γάρ πηθου χαλκίως γεχρηθῆς τὸ βρέφου.
ταῦτα μιν ἐν ἐν ἀποχίαι παρὰ τῆ βελίσης
ἐτολμήθη συμμοσείας.

Κεφ. κγ.

Περί της ἰνδοῦ πίστεως.

Παρεθῆντο οἱς κτῆστον ἀνέτφλετον χρόνον
τῆ θρογνωσίας τὸ φῶς. τῆ γδ βασιλείως
ἀνθρείας η δυσέβειας παναχεθουλημένης,
και τῶν ἐν κύκλω βαρβαρων τὴν εἰρήνην αἰ-
εεῖσθαι, πρὸ τῆ πολέμου τῆ πείρα μεμα-

rant, confestim ad Imperatorem perre-
xerunt. Cui cum persuasisent, verum
illud crimen & æquam esse depositio-
nis sententiam, effecerunt ut pietatis &
castitatis athleta, tanquam adulter si-
mul & tyrannus, in exilium mitteretur.
Atq; is quidem per Thraciam abdu-
ctus est in urbem quandam Illyrici.

CAP. XXII.

De Episcopis hereticis qui Antiochia ordinati
sunt post discessum beati Eustathii.

At illi, primum quidem Eustathii
loco Eulalium ordinant. Qui
cum exiguo admodum tempore super-
vixisset, ipsi quidem Eusebium Palæ-
stinum eo transferre conati sunt. Sed
cum & is translationem hanc reculas-
set, & Imperator eam fieri prohibuis-
set, Euphronium elegerunt. Quo non
multo post mortuo: anno enim & men-
sibus paucis post ordinationem super-
stes vixit: Ecclesiæ illius Episcopatum
Flaccillo tradiderunt. Porro hi omnes
Ariani dogmatis labem in animis suis
occultam habuerunt. Atque idcirco
multi, tum ex clericis, tum ex plebe,
quibus religio cordi erat, conventus
Ecclesiasticos declinantes, seorsum
collectas agebant. Qui vulgo ab omni-
bus Eustathiani dicebantur, eo quod
post discessum Eustathii coire in unum
cœpissent. Cæterum misera illa mul-
tercula cum in gravissimum ac diutur-
num morbum incidisset, insidias dete-
xit & scenam omnem aperuit: non
duobus tribusve, sed plurimis sacerdo-
tibus indicans ea quæ per fraudem fue-
rant concinnata. Falsa est enim, se-
mercede conductam, Eustathio eam
calumniam imponere ausam fuisse: nec
tamen prorsus falsum esse iurandum
suum. Eustathium enim quendam fa-
brum ærarium, infantis patrem fuisse.
Et hæc quidem Antiochiæ ab egregia
illa factione perpetrata sunt.

CAP. XXIII.

De Indorum fide.

Apud Indos vero iisdem tempori-
bus Divinæ cognitionis lux pri-
mum fulgere cœpit. Nam cum Impe-
ratoris fortitudo ac pietas omnium ubiq;
sermonibus celebraretur, & cuncti cir-
cumquaque Barbari experimento ipso
edocti, pacem bello anteponebant,